

دانشگاه تهران

عنوان

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

بررسی و مقایسه ویژگیهای شخصیتی ورزشکاران نخبه مرد

شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال باشگاههای تهران

استاد راهنما

دکتر محمد خیبری

استاد مشاور

احمد فرخی

پژوهش و نگارش

محسن حلاجی

بررسی و مقایسه ویژگیهای شخصیتی ورزشکاران نخبه

چکیده تحقیق

هدف تحقیق و بررسی مقایسه ویژگیهای ورزشکاران نخبه رشته‌های شنا، فوتبال بسکتبال که عضو فعالی باشگاههای شهر تهران بوده و حداقل دارای مقام قهرمانی در سطح شهر می‌باشند است. به همین منظور نمونه‌های تشکیل از جامعه ورزشکاران نخبه رشته‌های فوق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای گزینش شد و پرسشنامه ۵۷ سوالی آبی‌رنگ بین ورزشکاران توزیع گردید و پس از حذف ورزشکارانی که نمره مقیاس دروغ سنج آنها بیشتر از میانگین بود، ویژگیهای شخصیتی ۳۲ نفر از شناگران، ۴۵ نفر از کشتی‌گیران، ۴۶ نفر از فوتبالیستها و ۴۶ نفر از بسکتبالیستها در دو سطح برون‌گرائی (E) و بی‌ثباتی (روان رنجوری) (N) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بررسی مقایسه ویژگیهای شخصیتی و ورزشکاران نخبه در دو سطح برون‌گرائی (E) و بی‌ثباتی (N) ابتدا توسط آمار توصیفی و سپس به منظور تعمیم نتایج حاصله از نمونه به جامعه آماری از آزمون کروسکال - والیس برای مقایسه بین ویژگیهای شخصیتی ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال و همچنین آزمون لامن - دتینی برای مقایسه ویژگیهای شخصیتی ورزشکاران نخبه با هم (بصورت جفت) استفاده گردیده است.

در بررسی ویژگیهای شخصیتی، شناگران بمیزان $۰.۸۷/۵$ برون‌گرا و $۰.۵۳/۱$ بی‌ثبات، کشتی‌گیران $۰.۷۵/۶$ برون‌گرا و $۰.۸۲/۲$ بی‌ثبات، فوتبالیستها $۰.۷۳/۹$ برون‌گرا و $۰.۷۱/۷$ بی‌ثبات و بسکتبالیستها ۰.۷۲ برون‌گرا و ۰.۵۰ بی‌ثبات بوده‌اند.

نتیجه آزمون فرض کلی تحقیق با $\alpha = 0.05$ در سطح برونگرائی (E) بر عدم وجود اختلاف معنی دار و در سطح بی ثباتی (N) بر وجود اختلاف معنی دار بین ویژگیهای ورزشکاران نخبه رشته های شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال تأکید دارد.

و نتایج فرضهای ویژه تحقیق در سطح معنی دار $\alpha = 0.05$ از قرار زیر می باشد.

بین ویژگیهای شخصیتی ورزشکاران نخبه چهار رشته مزبور با هم (بصورت دو به دو) در سطح برونگرائی (E) اختلاف معنی داری مشاهده نگردید. اما بین ویژگیهای شخصیتی، شناگران و کشتی گیران، شناگران و فوتبالیستها، کشتی گیران و بسکتبالیستها، فوتبالیستها و بسکتبالیستها در سطح بی ثباتی (N) اختلاف معنی داری مشاهده گردید.

تشکر و قدردانی

سپاس و درود بی‌کران بر معلمان و استاتیدی که با شیوه تدریس و انضباط کاری و ارتباطات انسانی خود بر تمامی دانشجویان و دانش پژوهان نفوذ می‌کنند و اثری بر جان و دل و روح آنان به یادگار می‌گذارند، که این خود سرآغاز تحول و انتقال فرهنگ است.

در این فرصت از استاد گرامیم جناب آقای دکتر خیبری که زحمات دلسوزانه‌ای که را طول تحصیل و بخصوص بعنوان استاد راهنما در نگارش این رساله متحمل شده‌اند، و همچنین از جناب آقای دکتر فرخی استاد مشاور بخاطر راهنمای‌های ارزنده‌شان و نیز آقای بهروز عبدلی که صمیمانه اطلاعات موردنیاز را در اختیارم گذاشتند تشکر و قدردانی می‌کنم، و در آخر از کلیه کادر آموزشی و پشتیبانی دانشکده، تربیت بدنی دانشگاه تهران تشکر و قدردانی می‌کنم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
.....	فهرست جداول
.....	فهرست اشکال
.....	فهرست نمودارها

فصل اول - طرح تحقیق

۲	مقدمه
۳	بیان مسئله
۴	ضرورت و اهمیت تحقیق
۵	فرضها، اهداف و تحقیق
۸	روش تحقیق
۸	متغیرها
۸	جامعه آماری
۹	نحوه نمونه گیری
۹	وسیله اندازه گیری
۹	روش آماری
۱۰	محدودیت های تحقیق

عنوان صفحه

واژه‌ها و اصطلاحات تحقیق ۱۱

فصل دوم - ادبیات تحقیق

مقدمه ۱۶

تعریف شخصیت ۱۷

نظریه‌های شخصیت ۱۸

شیوه‌های مختلف بررسی شخصیت ۴۵

شخصیت و ورزش ۵۴

تاریخچه شواهد تحقیقاتی ۷۷

فصل سوم - روش تحقیق

مقدمه ۹۹

روش تحقیق ۹۹

متغیرهای تحقیق ۹۹

جامعه آماری ۱۰۰

روش گزینش نمونه‌ها ۱۰۰

روش تهیه پرسشنامه ۱۰۱

روائی (EPI) ۱۰۲

صفحه	عنوان
۱۰۴	نحوه اجرای پرسشنامه
۱۰۵	روش آماری

فصل چهارم

۱۰۸	مقدمه
۱۰۸	یافته‌های تحقیق
۱۴۰	آزمون فرضهای تحقیق
۱۶۳	بحث و بررسی

فصل پنجم

۱۶۸	مقدمه
۱۶۸	خلاصه تحقیق
۱۶۹	یافته‌های تحقیق
۱۷۲	نتیجه‌گیری
۱۷۳	پیشنهادات
۱۷۵	فهرست منابع
	ضمائم

فهرست جداول

عنوان	صفحه
۱- جدول (۱-۲): دسته بندی سه نوع شخصیت و ویژگیهای مربوطه (از زیگموند فروید)	۲۲
۲- جدول (۲-۲): ارتباط دو نوع تیپ شخصیتی برونگرا و درونگرا و کارکردها و مبنای عمل (از یونگ)	۲۶
۳- جدول (۲-۳): پرسشنامه شانزده عاملی کتل، استخراج شده از داده‌های نوع پرسشنامه	۳۸
۴- جدول (۲-۴): فرضیات قابل ملاحظه در ورزش و شخصیت	۵۹
۵- جدول (۲-۵): طبقه‌بندی مطالعاتی، بمنظور تجزیه و تحلیلی رابطه ورزش - شخصیت	۶۰
۶- جدول (۲-۶): خلاصه طبقه‌بندی سه جانبه ورزشها	۶۳
۷- جدول (۲-۷): خلاصه نتایج تحقیق شور و همکارانش	۶۴
۸- جدول (۴-۱): میانگین های قد، وزن، سن، سابقه فعالیت ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۰۹
۹- جدول (۴-۲): درصد تعداد ورزشکاران نخبه، شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال در سطح قهرمانی	۱۱۲
۱۰- جدول (۴-۳): درصد تعداد ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال در مقاطع تحصیلی	۱۱۳

عنوان

صفحه

- ۱۱- جدول (۴-۴): آمار توصیفی پاسخنامه‌های توزیع شده در بین ورزشکاران نخبه‌شنا، کشتی و فوتبال و بسکتبال ۱۱۶
- ۱۲- جدول (۴-۵): درصد ویژگیهای شخصیتی در ابعاد برونگرایی - درونگرایی و بی‌ثباتی - باثباتی در بین ورزشکاران نخبه‌شنا، کشتی و فوتبال و بسکتبال ۱۱۸
- ۱۳- جدول (۴-۶): میانگین ویژگیهای شخصیتی در دو سطح برونگرایی و بی‌ثباتی در بین ورزشکاران نخبه‌شنا، کشتی و فوتبال و بسکتبال ۱۲۶
- ۱۴- جدول (۴-۷): خلاصه داده‌های لازم جهت آزمون فرض کلی تحقیق ۱۴۰
- ۱۵- جدول (۴-۸): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض کلی در سطح برونگرایی ۱۴۱
- ۱۶- جدول (۴-۹): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض کلی در سطح بی‌ثباتی ۱۴۲
- ۱۷- جدول (۴-۱۰): خلاصه داده‌های لازم جهت آزمون فرض اول ۱۴۴
- ۱۸- جدول (۴-۱۱): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض اول در سطح برونگرایی ۱۴۵
- ۱۹- جدول (۴-۱۲): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض اول در سطح بی‌ثباتی ۱۴۶
- ۲۰- جدول (۴-۱۳): خلاصه داده‌های لازم جهت آزمون فرض دوم ۱۴۷
- ۲۱- جدول (۴-۱۴): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض دوم در سطح برونگرایی

صفحه	عنوان
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸

عنوان	صفحه
۳۲- جدول (۴-۲۵): خلاصه داده‌های لازم جهت آزمون فرض ششم.....	۱۵۹
۳۳- جدول (۴-۲۶): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض ششم در سطح برونگرایی.....	۱۶۰
۳۴- جدول (۴-۲۷): نتایج محاسبه شاخص آماری آزمون فرض ششم در سطح بی‌ثباتی.....	۱۶۱
۳۵- جدول (۴-۲۸): خلاصه نتایج بدست آمده از آزمون شش فرض ویژه تحقیق حاضر.....	۱۶۴

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
۱- شکل (۲-۱): سازمان سلسله مراتب شخصیت در مورد برونگرایی بر اساس نظریه زیستی (از آیزنک).....	۴۵
۲- شکل (۲-۲): رابطه بین دو بعد شخصیت بر مبنای تحلیل عوامل و مزاجهای چهارگانه علمای یونانی (از آیزنک).....	۴۲
۳- شکل (۲-۳): روابط متقابل بین حالت‌های نوروتیک - بهنجار، برونگرا، درونگرا و اضطراب. (از آیزنک).....	۶۵
۴- شکل (۲-۴): خصوصیات شخصیتی بازیکنان در هر یک از نواحی چهارگانه شکل (۲-۲).....	۷۳
۵- شکل (۲-۵): تصویری از دو بعد معیار محدود در برابر بسیط و حالت در برابر صفت.....	۷۶
۶- شکل (۲-۶): نمودار مقایسه حالات منفی کشتی‌گیران در المپیک (۱۹۷۱) و (۱۹۷۶).....	۸۰
۷- شکل (۲-۷): نمودار حالات روحیه دوندگان، کشتی‌گیران و پاروزنان نخبه.....	۸۸
۸- شکل (۴-۱): چگونگی پراکندگی ورزشکاران نخبه شنا در هر یک از نواحی چهارگانه شکل (۲-۲).....	۱۳۶
۹- شکل (۴-۲): چگونگی پراکندگی ورزشکاران نخبه کشتی در هر یک از نواحی چهارگانه شکل (۲-۲).....	۱۳۷

۱۰- شکل (۳-۴): چگونگی پراکندگی ورزشکاران نخبه فوتبال در هر یک از نواحی

چهارگانه شکل (۲-۲) ۱۳۸

۱۱- شکل (۴-۴): چگونگی پراکندگی ورزشکاران نخبه بسکتبال در هر یک از نواحی

چهارگانه شکل (۲-۲) ۱۳۹

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
۱- نمودار (۴-۱): مقایسه میانگین قد، ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۰
۲- نمودار (۴-۲): مقایسه میانگین وزن، ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۰
۳- نمودار (۴-۳): مقایسه میانگین سن، ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۱
۴- نمودار (۴-۴): مقایسه میانگین سابقه فعالیت، ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۱
۵- نمودار (۴-۵): مقایسه میانگین درصد تعداد ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال در سطوح قهرمانی	۱۱۴
۶- نمودار (۴-۶): مقایسه میانگین درصد تعداد ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال در مقاطع تحصیلی	۱۱۴
۷- نمودار (۴-۷): مقایسه درصد تعداد پاسخنامه‌های قبول شده و حذف شده ورزشکاران نخبه، شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۵
۸- نمودار (۴-۸): مقایسه تعداد پرسشنامه‌های توزیع شده در بین ورزشکاران نخبه، شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۵
۹- نمودار (۴-۹): مقایسه درصد برونگرایی - درونگرایی ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	

عنوان	صفحه
فوتبال و بسکتبال	۱۱۵
۱۰- نمودار (۴-۱۰): مقایسه درصد بی‌ثباتی - باثباتی ورزشکاران نخبه شنا، کشتی، فوتبال و بسکتبال	۱۱۹
۱۱- نمودار (۴-۱۱): مقایسه درصد برونگرایی - درونگرایی ورزشکاران نخبه شنا و کشتی	۱۲۰
۱۲- نمودار (۴-۱۲): مقایسه درصد بی‌ثباتی - باثباتی ورزشکاران نخبه شنا و کشتی	۱۲۰
۱۳- نمودار (۴-۱۳): مقایسه درصد برونگرایی - درونگرایی ورزشکاران نخبه شنا و فوتبال	۱۲۱
۱۴- نمودار (۴-۱۴): مقایسه درصد بی‌ثباتی - باثباتی ورزشکاران نخبه شنا و فوتبال	۱۲۱
۱۵- نمودار (۴-۱۵): مقایسه درصد برونگرایی - درونگرایی ورزشکاران نخبه شنا و بسکتبال	۱۲۲
۱۶- نمودار (۴-۱۶): مقایسه درصد بی‌ثباتی - باثباتی ورزشکاران نخبه شنا و بسکتبال	۱۲۲
۱۷- نمودار (۴-۱۷): مقایسه درصد برونگرایی - درونگرایی ورزشکاران نخبه کشتی و فوتبال	۱۲۳
۱۸- نمودار (۴-۱۸): مقایسه درصد بی‌ثباتی - باثباتی ورزشکاران نخبه کشتی و فوتبال	